

ירושלים	מוצ"ש	ר"ת
4:00	5:14	5:52
4:15	5:15	5:48
4:04	5:13	5:45
4:16	5:17	5:50
4:10	5:15	5:42
3:28	4:54	5:09

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

הפתילות והשמנים

נר מצוה

בימים אלו עסוקים ברכישת המוצרים לקראת חג החנוכה, כשבשנים האחרונות ניכר כי הציבור מקפיד יותר ויותר בהידורים שונים במצוה זו. מוצרי שמן הזית להדלקה במובחר שבמובחר נמכרים במספרי שיא של מוצרים, כמו גם מוצרים רבים המיוצרים במטרה להקל על הציבור לקיים את המצוה בצורה המהודרת ביותר.

במסגרת זו ברצוננו להזכיר, כי קיימת עוד מצוות הדלקת נרות, שאינה נופלת בחשיבותה ממצוה זו של הדלקת נרות חנוכה, ואף עולה עליה, כפי שנפסק בהלכה שמצוות נרות השבת קודמת למצוות הדלקת נרות חנוכה, בשל כך שהיא עשויה לשלום בית.

על מצוות הדלקת נרות שבת וחנוכה, נאמרה ההבטחה בגמרא כי כל הרגיל או זיהר בנר השבת ונר חנוכה, זוכה לבנים תלמידי חכמים, שנאמר "כי נר מצוה ותורה אור".

ואחד מאופני הזהירות בהדלקת נרות שבת, הוא להיות זריזים וזהירים להדליק את נרות השבת בזמן, גם בשבועות אלו בהם הזמן הוא בשעה מוקדמת מאוד, וזאת לאחר סיום כל ההכנות האחרות מבעוד מועד, ובכך נזכה לשפע אורה וברכה.

ממשיכים להיות ימי חול ומותרים במלאכה כרגיל, יום חול - יום חולין, ובתוך החולין הזה זורח הקדושה והאור הגדול. כאן יכול כל אחד להתפס, כשבתוך החולין עצמו זורח אור כה גדול ונשגב.

ויחד עם זה, עלינו לדעת כי גם הכח של קדושת נר החנוכה, יונק מאור קדושת השבת, אשר היא מקור הקדושה והברכה, וכל הקדושות תלויים בה.

כאמור, כדי לזכות לאור קדושת השבת, הגבוה ונעלה מכל הקדושות הקיימות, הדרך היא על ידי התנתקות מחיי החולין וכניסה לאוירה המרוממת של חיי עולם הבא, שהשבת מסמלת אותה.

אל לנו להיות מאותם נשמות ירודות שאין להם עליה בשבת, כל אחד יכול וצריך להיות מאלו שאור קדושת השבת תזריח את נשמתו ותעלה אותו למדרגות גבוהות ונעלות, וזאת על ידי הכנה נאותה בששת ימי המעשה, ובפרט ביום שישי, לקראת אורה של השבת.

כדי שאור קדושת השבת תתפס ותיאחז בנו, עלינו להתנתק עוד לפני כניסת השבת מכל מצרכי החולין העוטפים אותנו.

וזה כולל, לסיים את ההכנות הפיזיות לשבת בשעה מוקדמת יותר, להפסיק את העיסוק בדברים שסותרים לקדושת השבת, ולשקוע באוירה רוחנית ומרוממת יותר.

כך נזכה לאור השבת, וממנה לאור החנוכה, וממנה לאור הגנוז מששת ימי בראשית לעתיד לבוא.

השבת, ומעידים אנו על היום השביעי בתפילה כי הוא היום המקודש ביותר מכל הימים והזמנים שקיימים: "וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים"?

והתשובה היא:

אכן כך, דווקא משום כך!

דווקא בגלל שהשבת קדושתה כה נשגבה ומרוממת, ישנם נשמות ששלהבת הקדושה הזו אין נתפסת בהם והיא מסתכסכת בנשמתם ולא דולקת כראוי. לעומת זאת, אור ימי החנוכה, שנתקן בסוף ימי בית שני בשעת חושך, יכול להתפס ולהאחז כראוי בכל נשמה ונשמה מזרע ישראל, אף הירוד ביותר שבהם.

אלו הם הדברים המתבארים בספרים קדמוניים מקדושי עליון שרפי מעלה.

ונאמר את הדברים באופן חד יותר בשפתינו אנו:

בשבת קודש באה הקדושה לאדם רק על ידי כך שיפרוש מכל עסק של העולם הזה, ויתרומם ויתעלה לעולם שכולו שבת, לעולם של שבתה וקדושה, רק כך זוכים באמת להופעת אור השבת. כך זה גם בכל מועד ומועד, שכדי לתפוס ולינוק את הקדושה מאותו מועד, מוכרחים ניתוק מחיי החולין וכניסה לאוירה נשגבה ומרוממת של ימי אותו חג ומועד. ישנם נשמות ירודות שקשה עליהם הניתוק הזה מחיי החולין, הם לא מתחברים לעולם הנצח של השבת, הם נמצאים בדרגה כה ירודה שהקדושה הזו אינה יכולה להשפיע עליהם.

בחנוכה לעומת זאת, אין מתנתקים כלל מעסקי העולם הזה, הימים הללו

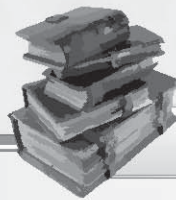
עומדים אנו בימים הסמוכים ונראים לימי חג החנוכה הקרב ובא עלינו לטובה, כשביום הרביעי הקרוב לעתותי ערב, נעמוד בחיל ורעדה, בגיל וחדוה, ליד המנורה המוכנה, ונברך בחרדת קודש את שלושת הברכות שתיקנו לנו חז"ל לברך לפני הדלקת הנרות, ונעלה את האור שמואיר את חשכת הגלות מהאור הגנוז לעתיד לבוא. והשבת הזו, היא השבת שלפני החנוכה, וכפי המבואר בספרים הקדושים, כל ההשפעות התלויות במועדים הקדושים החלים באמצע השבוע, יסודם ובסיסם מהשבת הקודמת, שהיא מקור הברכה, ושממנה מתברכים כל הימים הבאים.

בספרי חסידות רבים מובאת אימרה מהצדיקים בדורות הקודמים, שפירשו על דרך הרמז את דברי חז"ל במסכת שבת שם נאמר להלכה כי "פתילות ושמנים שאמרו חכמים שאין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן בחנוכה", כי הדברים מרמזים על תיקוני נשמות ועליה רוחנית של כל אדם ואדם, כיון שידוע שנפש האדם רמוזה לפתילה ושמון שמדליקים ומעלים בה אור, והרמז הוא כי אף נשמות ירודות שאינם מתעוררים ונדלקים מכח קדושת השבת, הרי שיכולים הם להתעלות על ידי אור החנוכה.

ואנו תמהים ושואלים:

היתכן כזאת?

הרי קדושת השבת, קדושתה כה נשגבה, הקבועה ועומדת מעולם ועד עולם מששת ימי בראשית, המקיימת ומעמידה את כל העולמות כולם השואבים את חיותם מכח קדושת

פניני הלכה

שאלה: איך הדרך הנכונה לשמור על חום התבשילים בהנחת הסירים על הגז או הפלטה מערב שבת?

תשובה: הלכות אלו הם מההלכות המסועפות ביותר בנוגע להלכות שבת, וקשה להצטמצם בהם במדור קצר זה, וחובה על כל אחד ללמוד הלכות אלו ממקורם. אך נציין את עיקרי הדברים והדרך המובחרת ביותר.

נחלקו הראשונים והפוסקים להלכה, אם מותר להשאיר סירים על אש מגולה מערב שבת. אם מכסים את האש בכיסוי פח, לדעת רוב הפוסקים הדבר נחשב כאש מכוסה, ואם מכסים אף את כפתורי ההבערה של הגז, הסתלקו בזה לאותם דעות מכל חשש. אך החזון איש סבר כי כיסוי פח על האש אינו מועיל להחשיב הדבר לאש מכוסה, ולכן לדעת הסוברים שאסור להניח סיר על אש מכוסה לא יועיל כיסוי פח להחשיבו כאש מכוסה. עם זאת החזון איש הכריע לעיקר ההלכה כדעות הסוברים שמותר להניח סירים על אש מגולה מערב שבת אם היא כבר מבושלת שליש או חצי בישולו, אלא שלדעתו יהיה אסור להחזיר סירים אלו בשבת במקרה והסירו אותם מהאש, גם אם היה בדעתו להחזיר אותם.

על פלטה חשמלית שאין בה מקור חום מגולה, וגם אין בה כפתור לשינוי ויסות החום, אין כל חשש להניח את הסירים לכל הדעות.

להניח כיסוי על הסירים המונחים על הפלטה כדי לשמור על החום: אם הכיסוי יורד ומשתלשל על דפנות הסיר ואינו מכסה אותם לגמרי, יש בכך נידון של הטמנה במקצת בדבר המוסיף הבל על ידי מקור החום שמתחת, שנחלקו בו הפוסקים אם הוא נחשב הטמנה האסורה מערב שבת, ומעיקר הדין המבואר בשולחן ערוך בדברי המחבר הדבר אסור, אולם יש המקילים בזה בכל מיני אופנים. והדרך המובחרת ביותר, היא להניח מגש רחב מעל לסיר, ולשלשל את הכיסוי מעל למגש, כך שהכיסוי לא יגע בדפנות הסיר עצמו, ויהיה הפסק אויר בין הסיר לכיסוי, ובכך אין חשש של הטמנה אף אם כל הסיר יהיה מכוסה.

מקורות: שולחן ערוך רנ"ג, א; רנ"ו, ח ונושאי כלים שם. חזון איש שבת לו, יא ועוד.

לשון חכמים

פתילות ושמונים שאין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהם בחנוכה. כי הנה מתנה טובה שבבית גנזי (שבת י, ב) ה' נתנה לנו את השבת לקרב את האדם אל בוראו, כי שומר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו (שם קיח, ב) וכו', רק שקשה עליו על האדם לכנוס בתוך קדושת השבת, כי **רם ונשא הוא השבת**, כי הוא שמוא דקודשא בריך הוא, ואיך יכול להתקרב אל מקום גבוה ורם כזה. אך בחנוכה כביכול ה' מוריד את עצמו למטה מעשרה אל האדם לקרבו.

וזהו פתילות וכו' שאין מדליקין בשבת וכו', כי כמו בנר נותנין לתוכו פתילה וממלאין אותה בשמן ומדליקו, כמו כן האדם הוא פתילה ושמן הוא החכמה שה' ממלא בו ומדליקו להיות מאיר במעשיו ובעבודתו את ה'. והנה הפתילות הם בני אדם שאין נדלקין בשבת, שהאור אין נאחז בו מחמת שהפתילות לא טובים, והאור מסוכסכת בהם, ואי אפשר לעלות כנ"ל ושיאחז בהם האור, מדליקין בפתילות אשר לא טובים כנ"ל בחנוכה, כי ה' כביכול מוריד את עצמו אל האדם ומאחז בו את האור להדליקו ולשוב ולחזור אל ה' ולעובדו בהתלהבות ובשכל גדול.

מאור עינים

אמרת השבת

"צדקתם תצהיר כאור שבעת הימים"

זמירות לליל שבת, זמר "כל מקדש"

האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זצוק"ל אמר לפרש חרוז זה בדרך הדרוש, כי הנה השבת קרויה "אור שבעת הימים", לפי שכל ברכות שבעת הימים נובעים מיום השבת.

הטעם לכך הוא, כי יום השבת הוא כולו רחמים, וכפי שאמרו בוזהר הקדוש (אותו אומרים לפי מנהג החסידים בליל שבת קודם מעריב) "וכל דינין מתעברין מינה". וההסבר לכך הוא, משום שביום השבת מאיר שם השם כסדרו, וכפי שמרומז בצירוף הכתוב "יום הישישי ויכולו הישמים, ושם זה כסדרו הוא המעורר רחמים.

כעת נוסיף את המובא בשם האר"י הק' ז"ל, כי במצוות הצדקה שנותן העשיר לעני, אם מקדים העשיר לתת את הצדקה לעני קודם תביעתו של העני, הרי שבכך מתעורר שם השם כסדרו לעורר רחמים, לפי שהמטבע שנותן הוא כנגד האות י, האצבעות של הנותן הם כנגד האות ה', וזרועו של הנותן שפושט כלפי העני הוא כנגד האות ו', והיד הפשוטה של העני המקבל בחמשת אצבעותיו הם כנגד האות ה'.

זהו איפוא ביאור לשון הפייטן: צדקתם תצהיר כאור שבעת הימים, שנתנית הצדקה של עם ישראל תאיר באור יקרות ותשפיע רחמים על עם ישראל על ידי יחוד שם ה' כסדרו המעורר את הרחמים, כמו יום השבת שהוא "אור שבעת הימים".

פרשת השבת

וַיְהִי כִּהְיוּם הַזֶּה וַיָּבֵא הַפְּתִיחָה לְעִשׂוֹת מְלֵאכְתּוֹ וַאֲיִן אִישׁ מְאֲנִישֵׁי הַפְּתִיחָה שָׁם בְּפִתִּי:

(לט, יא)

בילקוט אמרו שאותו היום שבת היה.

והנה בגמרא מובא דעה כי פירוש הפסוק כפשוטו שנכנס לעשות מלאכה ממש.

והקשה החיד"א בספר פני דוד הרי יוסף שמר את השבת, ואיך נכנס לעשות את מלאכתו בשבת קודש?

ותירץ [וביתר הרחבה בספר "גנא דפלפלי"], כי הנה נחלקו הקדמונים בדינם של האבות הקדושים, אם היה להם דין של בן נח ורק לחומרא נהגו כבני ישראל, או שדינם היה כדין ישראל. והרב פרשת דרכים כתב, כי נחלקו בכך יוסף הצדיק והשבטים, שיוסף סבר שדינם כישראל רק לחומרא, והשבטים סברו כי דינם כישראל אף לקולא.

והפרשת דרכים הביא קושיא, לפי הצד שהיה להם דין ישראל רק לחומרא, כיצד שמרו על השבת, הרי לבן נח אסור לשבות. ואחד מהתירוצים שהביאו האחרונים בענין זה הוא שהאבות הלכו עם ציצית מצויצת, והוציאו אותה לרשות הרבים, ולבני נח שאין להם מצוות ציצית נחשבים הציצית למשאוי, ואם כן למצב של בני נח הרי חיללו את השבת, ואילו כישראל אין זה חילול שבת.

ואם כן אפשר לפרש, שיוסף הצדיק נכנס לעשות "מלאכתו", והוא מלאכת הוצאה, על ידי שנכנס עם בגד הציצית שעליו לרשות היחיד כדי לקיים הנחה ברשות היחיד עם הציצית, ולפתח תקפה אותו מרשעת, ומיהר לברוח החוצה, אך שוב לא יוכל לקיים את המלאכה, ולכן בבדיחתו הניח את הבגד בידה, כדי שיהיה על הבגד הנחה ברשות היחיד.

מעשה לשבת

החלום שהציל את שומר השבת

"כשחזר אבא הביתה, היינו כולנו בפחד, בבית נשמעו בכיות מכל עבר. ידענו שזה רק ענין של זמן עד שיבוא הק.ג.ב ויקח אותנו אל הבלתי נודע. אך אבא היסה אותנו ואמר: "ילדים, היום שבת". הוא התיישב ליד השולחן, ואמר דברי תורה ושר זמירות כמו בשבת רגילה.

"בשעה 3 לפנות בוקר נשמעו דפיקות רמות על הדלת, ובבית פרצה יללה נוראה, אותה לא אשכח עד יומי האחרון. ידענו כי כעת נפרד מאבא, כנראה לעולמים. אבא קם מהר ממיטתו, נטל את ידיו והתלבש, ואז ניגש אלינו ומסר לנו דברי צוואה קצרים, וכה אמר: "הבטיחו לי להיות יהודים טובים, וכשתגמר המלחמה תראו ללמוד בישיבות קדושות", ואז קם והלך לפתוח את הדלת.

"ובדלת עמד יהודי רחוק משמירת תורה ומצוות, ממקורבי המפקד, ופנה לאבינו בזעקה: "ר' אייזיק, יש בורא לעולם!"

הגיעו הבגדים.

"אך הנה ביום חורפי אחד, מודיעים כי הבגדים בדרך והחלוקה תהיה בשבת הקרובה.

בשבת העמיד המפקד את כולם בשורה, וציווה על כל אחד שקיבל חבילת בגדים שכוון לחתום ולאשר את הקבלה. אבי הודיע כי אינו מוכן לחתום בשום אופן. חבריו וידידיו התחננו לפניו כי לכל הפחות יעשה איזה קשקוש בשינוי ושלא יהיו שתי אותיות, אך הוא בשלו.

"כאשר המפקד אמר לו לחתום, אמר כי אינו יודע לחתום. המפקד האדים מכעס, ואמר שיהתום בלשון שהוא יודע, אפילו באידיש, ובלבד שיחתום. אך הוא סירב בכל תוקף.

כשהמפקד רתח מזעם והבין כי היהודי מסרב לחתום בשל השבת, אמר לו אבי: אדוני המפקד, כי מה שאין הכרח לעשות דווקא בשבת לא אעשה בשבת, ולחתום אפשר גם אחרי השבת... המפקד בשמעו את הדברים עלתה בו חמתו להשחית, והזהיר את אבי כי אם לא יחתום יהיה סופו רע ומר, ובינתיים הורה לו ללכת מעל פניו, תוך כדי התראה שהוא עוד יראה שכל הענין לא השתלם לו.

סיפורים רבים מספרים על מסירות נפשם של יהודים בעתות האימה והצרות על שמירת השבת.

לפנינו סיפור מפעים על יהודי צדיק בשם ר' יצחק אייזיק הכהן רוט זצ"ל, שהיה שוחט בקהילת בוכניא בגאליציה, ועם פרוץ המלחמה העולמית התגלגל לרוסיה ומשם גורש לסיביר. הסיפור שלפנינו מסופר על ידי בנו הרב אברהם שלמה שליט"א ששהה עמו יחד בערבות סיביר בהיותו ילד קטן:

"עיקר הנסיונות בסיביר היו על שמירת שבת, ועל עבודה בשבת לא היה מוכן אבי לשמוע כלל. הוא הודיע לכולם שיעבור עליו מזה, והוא בשבת לא יעבוד. האנשים הסתכלו עליו כלא מאמינים, הם ידעו את הצפוי למי שיעז לעבור את הפקודות מלמעלה, אך הוא בשלו: הוא לא יעבוד בשבת.

"לפני השבת הראשונה התגבשה קבוצת חרדים, ואבי אמר להם שיעור בהלכות שבת, כיצד לעשות שלא להכשל במלאכות שבת דאורייתא, כיצד לחטוב עצים בצורה שלא יעברו על מלאכה גמורה מן התורה, כיצד לסדר את ערמות העצים בלא לעבור על מלאכת "מעמר". ואכן כל הקבוצה השתדלה כפי יכולתה לנהוג כך. הם היו משתדלים להספיק בימות החול יותר מהקצבה שאמורים היו לחטוב עצים כל יום, כך שבשבת היו צריכים רק לסחוב את העצים שכביכול קצצו באותו יום. הוא לימד אותם לייחד את העצים מבעוד יום ליישיבה, כך שגם לא יהיה בזה בעיה של מוקצה.

"אבל הוא עצמו, אפילו מלאכה דרבנן לא הסכים לעשות. כך עברו עליו שבעה עשר חודשים במחנה עבודה בסיביר, בלא שיעשה אפילו פעם אחת מלאכה בשבת.

"בינתיים הגיע החורף, ובסיביר כמו בסיביר, הקור הגיע 40 ואפילו 50 מעלות מינוס, ולא היה שייך לצאת החוצה מהבית. על גופם היו הבגדים שהביאו מהבית, ומשלוש הביגוד המיוחד לסיביר עדיין לא הגיע, וכך הרויח אבי שלא היה צריך לצאת לעבודה כל עוד לא

"הסיפור שהיה בפיו עבר על כל דמיון, הוא סיפר כי הוא גר בשכונת למפקד, ולפני שהלך לישון המפקד אמר לו כי מחר בבוקר יהיה זה סופו של היהודי. אך לאותו מפקד היתה סבתא יהודיה, ובאמצע הלילה היא הגיעה אליו בחלום והתרתה בו שלא יעז לפגוע באותו יהודי. החלום נשנה שלוש פעמים ובכל פעם הוסיפה אזהרות חמורות כי אם תיפול שערה אחת מראשו, רע ומר יהיה גורלו.

"המפקד קם מבוהל, והעיר את שכנו היהודי, וסיפר לו את החלום הנורא שחלם זה עתה, והורה לו ללכת לאבא ולומר לו כי בפעם הזאת הוא מוחל על עלבונו, אך מכאן ואילך שלא יפר את פיו ויעבוד בנאמנות.

"את אנחת הרווחה שהייתה בבית אי אפשר לתאר, הרגשנו כי אבא חזר אלינו ממוות לחיים".

דבריהם הם זכרונם

רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון זצ"ל - כ"ב כסלו תשנ"ח

מדמויות ההוד של אנשי ירושלים בדור האחרון היה דמותו של המגיד מישרים הנודע רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון זצ"ל, שנשא את שמו של זקינו הגדול גאון ישראל המהרש"ם מבערזאן זצ"ל. רבי שלום, כפי שהיה קרוי בפי העם, היה תלמיד חכם נודע, שגאונותו ניכרת מספרי זקינו שהוציא לאור בפענוחי רמיזותיו וציוניו, ועם זאת היה פה מפיך מרגליות של אמרות שפר, ובכוחו הגדול השיב רבים מעוון.

כבר בשנות בחרותו פעפעה בו קדושת השבת. הוא יצא יחד עם קבוצת יראי שמים להזהיר על כניסת השבת. היתה אז פירצה של ספרים שלא מיהרו לסיים את מלאכתם לפני כניסת השבת בזמן, והם יצאו לעמוד על המשמר ולעצור את הנגף. בחור בישיבת חברון שנכנס לרבות המשגיח רבי לייב חסמן זצ"ל והתאוון שמנקרים במוחו בלבולי מחשבות, אמר לו המשגיח: יש כאן בישיבה בחור בשם שלום שבדרון שהולך לסגור את החנויות בערב שבת, לך עימו, והדבר יהיה לך לתועלת...

מיד לאחר נישואיו, הצטרף לחבורה קדושה שהחליטו לנאום בבתי הכנסיות בירושלים על ענין קדושת השבת. וכך נאמרה הדרשה הראשונה של ר' שלום בשכונת שערי חסד בירושלים, שפתחה את סידרת דרשותיו בכל משך שנתיו, למען שבת קדשינו.

משל ונמשל

החילוק בין בחינת שבת לבחינת יום טוב מוסבר בספר "תורת אבות" על ידי משל:

השבת משולה למלך שקבע עם בנו שיום אחד בשבוע יבוא להיכלו. כך היא המדרגה של השבת, שהקדוש ברוך הוא מעלה את היהודי ומכניסו אליו להיכלו כולו אומר כבוד.

ואילו יום טוב משול למלך שקבע עם בנו לבוא ולבקר אצלו בביתו, כך היא המדרגה של יום טוב שבהם כביכול הקדוש ברוך הוא יורד ובא לשכון עם בני ישראל ומשפיע עליהם רוב קדושה.

על דרך זה יש לומר בחינה שלישית על חנוכה:

משל לבן מלך שנפל לבור של שופכין וחיוו בסכנה, ואין שם איש להצילו מלבד המלך. והמלך בכבודו ובעצמו, עם בגדי המלכות שעליו, קופץ לתוך הבור כדי להציל את בנו. וזאת על אף שעל פי גינוני המלכות אסור לו למלך להכנס למקום כזה, וצריך לשלוח לשם את משרתיו, אך כאשר בנו בסכנה, אין המלך מתחשב בכבוד המלוכה, ויורד בעצמו אל בור השופכין, עם כתר המלכות שבראשו.

הנמשל:

בחנוכה היו בני ישראל בתכלית השפלות, ואז התגלה כי "בנים אתם לה' אלוקיכם", כי למרות שהשכינה לא ירדה מעולם למטה מעשרה, אבל כשישראל בסכנה ירדה השכינה כביכול אף למטה מעשרה כדי להציל את בניו אהוביו זרע ישראל.

לכן את נרות החנוכה יש להדליק למטה מעשרה טפחים, כי אור החנוכה מסמל שהקדוש ברוך הוא אף יורד למקום שאין ראוי לשכינה לרדת, כדי להציל נשמות מרדת שחת.

זהו הביאור במאמר הצדיקים שאמרו כי בחנוכה יש עליה לנשמות שאין להם עליה בשבת, כי בשבת קודש על היהודי להתרומם למעלה למעלה להיכל המלך, ואם אינו ראוי לכך אינו יכול להכנס להיכל המלך. בחנוכה לעומת זאת, משפיל כביכול הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו כדי להזריח אור בנשמות הירודות, להצילם מרדת שחת.

נתיבות שלום עמוד פה

ילדי השבת

ילדים יקרים!

השבוע, נקבל בשמחה את חג החנוכה, החג האהוב והחביב, שמגיע תמיד בעצמו של החורף הקר והגשום. וזה הזמן להזכיר לנו את הקאב הגדול של יושבי ארץ הקדש, על כך שאנו עומדים כבר בשבוע שקדם חנכה, ועדיין לא מרגישים כלל שום הרגשה של חורף. הבה נרבה בתפלות לגשמי ברכה ונדיחה.

חג החנוכה נקרא 'חג חביב' אף בספר הרמב"ם, הפותח בהלכות חנוכה (פרק ד' הלכה י"ב) בלשון קדשו:

"מצות גר חנוכה מצנה חביבה היא עד מאד וצריך אדם להזהר בה כדי להודיע הנס ולהוסיף בשבח האל והודיה לו על הנסים שעשה לנו, אפילו אין לו מה יאכל אלא מן הצדקה שזאל או מוכר פסותו ולוקח שמן ונרות ומדליק".

והגמרא במסכת שבת בסוגיא של הדלקת נרות חנוכה, מסתפקת בספק מענגו. מה הדין במי שהוא עני מאד גדול, ויש לו רק מעט כסף, ובכסף הזה הוא יכל לקנות רק דבר אחד, או מעט מן הקדוש של שבת, או נרות לחנוכה, מה הוא יעשה? ומסיקה הגמרא, שיבקנה נרות חנוכה, פי יש בקו פרסום הנס, שזה דבר מאד מאד חשוב.

והקדמונים שאלו על כך שאלה חזקה:

הרי קדוש השבת בא גם הוא להעיד על הנס הגדול של בריאת העולם בששית ימי בראשית. יש מאין בדבור בלבד, וצמצם לנוח ביום השביעי, וכי יש גם גדול מזה?

אלא, משיבים ואומרים, הקדוש בשבת נעשה בבית פנימה, ואילו פרסום הנס של חנוכה נעשה לעיני כל רשות הרבים, וזה חשוב יותר.

ואחרים פתבו, פי הקשיא כלל לא מתחילה, שבאמת אצל הקדוש ברוך הוא לא שנה ענין גם כלל, וכל מה שיש חילוק בין גם לטבע הוא רק אחריות שהקדוש ברוך הוא הטביע בעולם שיהיה יתנהג לפי הטבע, וממילא כל שנוי מדרה הטבע הוא גם, אבל על עצם בריאת העולם, אין בזה כל חדוש של התפעלות כלפי הבורא. תברך שהוא כל יכול.

דברים עמוקים, שבאים לעורר אותנו לחשב על מה שאנחנו עושים ומה מפרת קיום המצוות, שנהיה עבדים לה' תברך האהב את עמו וישראל.

הרחמן נעשה לנו נסים, כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

שבת שלום

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.

לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,

ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com 052-7636030